



Notat

Status på medlemsforslag om førerløse færger i Københavns Havn

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om forvaltningens afdækning af mulighederne for førerløse færger i Københavns Havn. Status er, at der på nuværende tidspunkt ikke umiddelbart findes teknologier, som kan opnå sikkerhedsgodkendelse og dermed førerløs drift uden besætningsmedlemmer. Forvaltningen følger udviklingen på området og forventer at kunne vende tilbage med en opfølgende indstilling til udvalget medio 2026.

Sagsfremstilling

På baggrund af medlemsforslag om førerløse færger stillet af Venstre (BR 29. februar 2024) samt hensigtserklæring om at arbejde videre med muligheden for førerløse færger i Budget 2025 har forvaltningen undersøgt sagen.

På baggrund af dialog med bl.a. Aalborg Kommune, Stockholms Kommune, Movia og den hollandske virksomhed Roboat vurderer forvaltningen, at der på nuværende tidspunkt ikke findes teknologier på markedet, der er modne til at opnå myndighedsgodkendelse til førerløs færgedrift.

Myndighedstilladelser og sikkerhed

Erfaringer fra Stockholm, Aalborg og Holland viser, at det endnu ikke er lykkedes at få myndighedsgodkendelser til førerløse færger. I Stockholm sejler en førerløs færge i penduldrift på tværs af Stockholms havn, men med to besætningsmedlemmer ombord, fordi der ikke er givet tilladelse til førerløs drift. Stockholm oplyser til forvaltningen, at de er i gang med de første tests i samarbejde med myndighederne, der forventeligt på sigt skal lede til en tilladelse til førerløs drift. Teknik- og Miljøforvaltningen følger udviklingen i Stockholm.

I Aalborg har kommunen og Aalborg Universitet støttet udviklingen af en førerløs færge, som har været sat i drift i ca. seks måneder i 2022/23 – dog med besætning om bord. Projektet er sat i bero på grund af manglende tilladelse til førerløs drift.

Forvaltningen har været i dialog med Roboats i Holland, som arbejder med teknologi til automatiseret færgedrift. Roboats forretning er

14-10-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 11610

Dokumentnummer i F2
143613

Sagsnummer i eDoc
2024-0202928

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

primært baseret på en række avancerede tekniske løsninger, som skal assistere besætningen i forhold til fx sikkerhed og docking. Roboat har forsøgt med små helt førerløse både, men de forventer ikke at teknologien bliver godkendt i større skala foreløbig.

Forvaltningen har været i dialog med Movia, som driver havnebusserne i Københavns Havn. Movia påpeger, at Københavns Havn i høj grad er kendetegnet ved rekreativ brug, hvilket er med til at gøre førerløs drift vanskelig. Det skyldes, at særligt badegæster udenfor badezonerne dagligt udgør en sikkerhedsrisiko overfor Movias havnebusser, og besætningerne må ofte bruge hornet og sætte farten ned, når de ser badende i vandet i sejlruten. Med en førerløs færge skal man være sikker på, at teknologien er god nok til at undgå ulykker med badende. Movia vurderer ikke, at teknologien er moden til førerløs drift i Københavns Havn.

Søfartsstyrelsen har tidligere oplyst Økonomiforvaltningen, at der ikke er gældende lovgivning om, hvordan førerløse færger skal udformes. For at opnå en tilladelse til førerløs drift skal der derfor indgås et samarbejde med myndighederne om udvikling af færger og teknologi, som kan godkendes.

Videre proces

Teknik- og Miljøudvalget forelægges fremover en årlig status på udviklingen indenfor førerløse færger.

Peter Højer
Vicedirektør



9. Medlemsforslag om førerløse færger (2024-0059637)

Medlemsforslag

Det foreslås,

1. at Borgerrepræsentationen pålægger Økonomiudvalget i samarbejde med Teknik- og Miljøudvalget at undersøge muligheden for at etablere en eller flere færgeruter i Københavns Havn, der drives af elektriske førerløse færger efter forbillede fra Stockholms Havn.

(Stillet af Venstre)

Motivering

Venstre ønsker undersøgt, hvorvidt der med inspiration fra Stockholm (se zeam.se), kan gives mulighed for at indsætte en eller flere førerløse færger på udvalgte pendulruter i Københavns Havn. Færgeruten i Stockholms Havn drives på kommercielle vilkår uden offentligt tilskud og det samme skal være udgangspunktet for København.

Færgeruterne skal sammentænkes med den eksisterende trafik i Københavns Havn, og hvor der i Stockholm er tale om en enkelt pendulrute frem og tilbage mellem to stoppesteder på tværs af havnen, så sejler der allerede i København bemandede havnebusser på langs af havnen fra Sydhavn til Nordhavn med stop på begge sider, fx ved Nyhavn, Operaen, Nordre Tolbod og Refshaleøen.

En eventuel førerløs rute skal tænkes ind der, hvor den kan medvirke til at løse en eksisterende eller kommende trafikudfordring. Eksempelvis mellem Langelinie og Refshaleøen, hvor der lige nu allerede arbejdes på en broovergang for at afhjælpe den fremtidige trængsel eller som mulig færgeovergang til eksempelvis Ungdomsøen.

Der skal som del af undersøgelsen tages bestik af erfaringerne fra de indledende forsøg med lignende førerløse færger i Aalborg, ligeledes bemærkes det at den førerløse færge i Stockholms Havn indtil videre har en sejladskyndig medarbejder med ombord på alle afgang.

Beslutning

Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 29. februar 2024

Enhedslisten, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, SF og Radikale Venstre fremsatte forslag om udvalgshenvielse til Teknik- og Miljøudvalget.

Det af Enhedslisten, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, SF og Radikale Venstre fremsatte forslag om udvalgshenviisning til Teknik- og Miljøudvalget blev godkendt uden afstemning.

SF og Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:

"For SF er det afgørende, at der bliver planlagt en god, permanent forbindelse for cyklister mellem Refshaleøen og Langelinie. Den drøftelse er allerede i fuld gang i forligskredsen omkring Lynetteholm. Førerløse færger kan sagtens passe ind i København, men det er vigtigt, at de ikke kommer til at stå i vejen for det vigtige arbejde med at skabe en cykelforbindelse på samme placering."

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Vi konservative er positive overfor færgeforbindelse på tværs af Københavns havn. Det er også derfor, at vi i budget24 er enige om at undersøge mulighederne for en forbindelse mellem Refshaleøen og Østerbro"

Radikale Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Radikale Venstre er overordnet imødekommende overfor kreative løsninger, der kan afhjælpe det forventede fremtidige passagertryk over de eksisterende havne-broer."